

provides constant communication between citizens and the authorities. This allows better control it. Expansion of political participation can overcome the alienation of citizens from political processes. Electronic participation increases the level of substantiality in decision-making. A person in these conditions deeply thinks about the nature and consequences of his actions. Political participation ensures real democracy in political processes.

Keywords: *political participation, electoral participation, electronic democracy, electronic participation, conformism, rational choice.*

* * *

УДК 341

Проноза І. І.,
кандидат політичних наук, докторант кафедри
політичних наук і права, старший викладач
кафедри політичних наук і права, ДЗ
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського»
(Україна, Одеса), inna140379@ukr.net

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ

Розкриваються основні поняття інформаційної безпеки держави, досліджуються проблеми розуміння сутності інформаційної безпеки та її місце в системі національної безпеки. Аналізується поліваріантність визначення поняття інформаційної безпеки держави. Розглядаються особливості впливу процесів глобалізації на інформатизацію суспільства в сучасних умовах.

Ключові слова: *інформаційна безпека, національна безпека, інформація, інформаційний простір, інформаційне протиборство.*

В сучасних глобальних умовах інтеграції та жорсткої міжнародної конкуренції головним полем зіткнень та боротьби різноаспектних національних інтересів постає інформаційний простір. Новітні інформаційні технології надають можливість досягати реалізацію та функціонування державних інтересів не застосовуючи воєнних методів, ослабити, розхитати або навіть знищити конкуруючу державу, не використовуючи при цьому силові засоби, лише за умов, не усвідомлення цією країною дійсних та потенційних загроз негативних інформаційних впливів та не сформування і належного функціонування дієвої системи захисту і протидії цим викликам та загрозам.

Такі поняття як: інформаційне суспільство, інформаційна інфраструктура інформаційний простір та інформаційні ресурси, достатньо окреслюють певний стан, рівень і хід соціально-політичного, соціально-економічного, науково-технічного і культурного курсу держави. На сьогодні інформаційна складова, зокрема інформаційна безпека у всіх проявах, набуває дедалі більшої ваги і стає одним з найважливіших елементів забезпечення національної безпеки України, що і визначає її актуальність.

Аналіз науково-теоретичних та практичних джерел показало, що над зазначеною проблемою результативно працюють як вітчизняні так і зарубіжні вчені. Зокрема, слід виокремити у цьому контексті праці таких вчених, як: В. А. Авраменко, В. М. Брижко, В. К. Гасеський, Р. А. Калюжний, В. А. Ліпкан, А. А. Тер-Акопов, М. П. Хрипков, В. І. Ярочкін та ін. Проте у контексті ролі та місця інформаційної безпеки, дана тематика розроблена недостатньо, що й обумовило її вибір як предмета цього дослідження.

Мета статті – з'ясувати зміст поняття «інформаційна безпека», проаналізувати поліваріантність визначень інформаційної безпеки.

Так, одним із пріоритетних завдань державного управління та державної політики, є забезпечення реалізації державної інформаційної політики, дотримання інформаційної безпеки, створення системи вільного вироблення, поширення та отримання інформації, включаючи нормативно-правове та економічно-технологічне забезпечення діяльності засобів масової комунікації в межах єдиного національного інформаційного простору.

Закон України «Про інформацію» (ст.6) визначає, що державна інформаційна політика – це сукупність основних напрямів і способів діяльності держави з отримання, використання, поширення та зберігання інформації [11, с. 45].

Як зазначається, інтереси суспільства в інформаційній сфері мають полягати у забезпеченні інтересів особи у вказаній сфері, зміцненні демократії, створенні правової соціальної держави, досягненні і підтримці суспільної згоди, в духовному оновленні України, а інтереси держави – в створенні умов для гармонійного розвитку української інформаційної інфраструктури, для реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина в галузі отримання інформації і користування нею з метою забезпечення непорушності конституційного устрою, суверенітету і територіальної цілісності України, політичної, економічної і соціальної стабільності, в безумовному забезпеченні законності, розвитку рівноправної і взаємовигідної міжнародної співпраці.

Такий підхід обумовлений тим, що стан захищеності в сучасних умовах не є статичним, а, навпаки, вимагає постійного вдосконалення у зв'язку з глобальними викликами і загрозами, що виникають у наш час, їх незвичайно швидким розвитком, трансформацією, а саме: коли інформаційні технології нестримно розвиваються і приносять суспільству не лише користь, але і безліч проблем і використовуються, на превеликий жаль, і в злочинних цілях.

Інформаційна безпека, певно що, не є явищем найвищого порядку і може розглядатися тільки ґрунтуючись на парадигмі соціальної безпеки, з урахуванням її методологічних засад. Тому необхідним є з'ясування поняття «безпека» як базової категорії для дослідження інформаційної безпеки.

Слід зазначити, що наукові підходи «дисциплінарних» фахівців до осмислення інформаційної безпеки ґрунтуються саме на особливостях сприйняття поняття «безпека» різними галузями знань, зокрема:

– психологи розкривають її як відчуття, сприйняття і переживання необхідності в захисті життєво важливих потреб та інтересів людини;

– політологи – як властивість (якість) системи і результат діяльності низки систем і органів держави, а також сам процес діяльності, спрямованої на досягнення поставлених завдань щодо забезпечення захищеності особи, суспільства, держави;

– юристи (правники) – як систему встановлених законом правових гарантій захищеності особи й суспільства, забезпечення їх нормальної життєдіяльності, прав і свобод;

– філософи – як стан, тенденції розвитку й умови життєдіяльності соціуму та його структур, за яких

забезпечується збереження їх якісної визначеності і оптимальне співвідношення свободи й необхідності [13, с. 46–47].

Останнім часом інформаційна безпека та її окремі аспекти стали предметом численних праць російських та українських дослідників. Однак проблема усвідомлення цього явища залишається відкритою, зважаючи на надвисокі темпи розвитку суспільних відносин в інформаційній сфері. Цей факт пояснюється передусім розширенням можливостей інформаційного впливу на суспільні відносини, що спричиняє виникнення нових загроз суспільній безпеці та зумовлює необхідність оновлення і вдосконалення системи її забезпечення. Крім того, саме поняття інформаційної безпеки потребує постійного переосмислення внаслідок швидких сутнісних змін феномену інформації та до мінування тенденцій розвитку світового суспільства, яке все більше отримує «інформаційний» вимір [14, с. 43].

Масштабність сучасних перетворень інформаційної сфери є причиною виникнення низки практичних і теоретичних проблем, що особливо актуалізують необхідність уточнення поняття інформаційної безпеки та надання йому більш широкого й системного характеру.

За підходом Г. Іваценка, який наголошує на недосконалому загальнопоширеному визначенні безпеки через стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від внутрішніх та зовнішніх загроз, зазначає, що основою усвідомлення його повинен стати діяльнісний підхід. Однак це не означає, що безпеку можна формально розуміти як вид діяльності у відриві від її результатів, умов. З цієї позиції безпеку пропонується розглядати як «сукупність умов існування суб'єкта, якими він оволодів (осягнув, засвоїв, створив) у процесі самореалізації, і які він, таким чином, здатний контролювати» [3, с. 58].

Якщо розглянути підхід брати за основу то потрібно враховувати дослідження теорії соціальних систем й управління ними. Сутністю нинішнього тлумачення безпеки соціальної системи є стабільність та здатність до її становлення, функціонування й розвитку, що гарантує захищеність системи на достатньому рівні. В Україні ідея взаємозв'язку безпеки і стабільного розвитку закріплена на рівні чинного законодавства. Відтак, Закон України «Про основи національної безпеки України» визначає національну безпеку як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечується сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам [12].

На сьогодні існує проблема щодо визначення поняття «інформаційна безпека» в тому сенсі, що є відсутній цілісний підхід і єдиної думки щодо її визначення серед дослідників не існує. Тому в межах окресленого підходу інформаційну безпеку України можна інтерпретувати як сукупність життєво важливих умов функціонування суб'єктів (особи, суспільства, держави) в інформаційній сфері та суб'єктивних (правових, політичних, інформаційних, наукових, оперативного-розшукових) можливостей їх усвідомлення й контролю.

При цьому слід зауважити, що інформаційна безпека в такому контексті розгляду набуває об'єктивно-суб'єктивного характеру. Відображенням об'єктивного її боку є сукупність умов, які концептуально повинні

забезпечувати оптимальне функціонування і розвиток суб'єктів, що надає цим умовам відносного та узагальненого характеру і вираження у вигляді стандартів безпеки. Суб'єктивний бік інформаційної безпеки знаходить свій вияв у можливостях суб'єктів усвідомлювати та контролювати умови, в яких вони функціонують. Такі можливості залежать безпосередньо від індивідуальних характеристик суб'єктів: рівня інтелектуального розвитку, свідомості, освіти, культури тощо [11, с. 253].

Інформаційна безпека є складовим компонентом загальної проблеми інформаційного забезпечення людини, держави і суспільства. Вона орієнтована на захист значущих або вже згаданих суб'єктів інформаційних ресурсів, законних інтересів. Зміст поняття «інформаційна безпека» розкривається у практичній діяльності, наукових дослідженнях, а також нормативно-правових документах.

Так, в розділі XV «Інформаційна безпека як складова частина національної безпеки України» запропонованого проекту Інформаційного кодексу зазначається, що інформаційна безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави, який виключає можливість заподіяння їм шкоди через неповноту, невчасність і недостовірність інформації, через негативні наслідки функціонування інформаційних технологій або внаслідок поширення законодавчо забороненої чи обмеженої для поширення інформації [10].

Звернемо увагу на те, що у науковій літературі поки немає єдиного загального погляду на зміст поняття «інформаційна безпека». Для одних воно відображає стан, для інших процес, діяльність, здатність, систему гарантій, властивість, функцію. Відтак постає необхідність в угрупованні напрямів визначення аналізованого поняття [7, с. 76]. Сьогодні також характеризується відсутністю норми, яка б містила визначення поняття «інформаційна безпека», враховуючи різницю між інформаційною безпекою та безпекою інформації. Розробники концепції інформаційної безпеки центру Разумкова, а також деякі українські дослідники, які вважають за необхідне визначити інформаційну безпеку як стан захищеності. Так наприклад, В. К. Гасеський, В. А. Авраменко [4, с. 123] визначають інформаційну безпеку як стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави, який виключає можливість заподіяння їм шкоди через неповноту, невчасність і недостовірність інформації, через негативні наслідки функціонування інформаційних технологій або внаслідок поширення законодавчо забороненої чи обмеженої для поширення інформації.

Зокрема О. Г. Додонов визначає інформаційну безпеку як стан захищеності інформаційного простору, який забезпечує формування та розвиток цього простору в інтересах особистості, суспільства та держави [5, с. 65]. В цьому ключі розглядає зазначене питання І. М. Панарін, акцентуючи на ролі На його думку, інформаційна безпека – стан інформаційного середовища суспільства і політичної еліти, який забезпечує її формування і розвиток в інтересах керівництва країни, громадян і суспільства [9, с. 87].

У межах даного напрямку існує визначення інформаційної безпеки як стану, тенденції розвитку,

умови життєдіяльності соціуму, його структур, інститутів і установ, при яких забезпечується збереження їх якісної з об'єктивними обумовленими інноваціями в ній, і вільне, відповідне власній природі і її функціонування. Ряд представників цього напрямку розглядають інформаційну безпеку як стан, який характеризується відсутністю небезпеки, тобто чинників і умов, які загрожують безпосередньо індивіду, спільноті, державі з боку інформаційно-комунікаційного середовища [7, с. 178]. Прибічники такого підходу розглядають інформаційну безпеку як стан і процес захищеності особи, суспільства, держави від реальних або потенційних загроз. Водночас, ми можемо стверджувати, що розглядати безпеку лише як стан є не точним, і не відображає динамізму як самої безпеки, так і тої системи, для якої безпека виступає як функція її подальшого розвитку та існування [7, с. 180].

Вітчизняні дослідники, такі як Н. Р. Нижник, Г. Л. Ситник, В. Т. Білоус під інформаційною безпекою розуміють стан правових норм і відповідних їм інститутів безпеки, які гарантують постійну наявність даних для прийняття стратегічних рішень та захист інформаційних ресурсів країни [8, с. 240].

Вагомою та цікавою є дослідження науковців: О. Г. Данільян, О. П. Дзьобань, М. І. Панов, які у своєму навчальному посібнику [3, с. 86], визначають інформаційну безпеку як безпеку об'єкта від інформаційних загроз або негативних впливів, пов'язаних з інформацією та нерозголошення даних про той чи інший об'єкт, що є державною таємницею. Вони також акцентують увагу на проблемі інформаційних війн та виділяють крім цього такі загрози інформаційній безпеці як: розголошення інформації, вплив засобів масової інформації на свідомість людини та суспільства, забезпечення державних організацій повною, достовірною і своєчасною інформацією, неінтегрованість України до світового інформаційного поля, недостатня кваліфікованість українських інформаційних служб, використання інформаційних технологій.

В свою чергу, О. В. Литвиненко під інформаційною безпекою розуміє єдність трьох складових: забезпечення захисту інформації; захисту та контролю національного інформаційного простору; забезпечення належного рівня інформаційної достатності [6, с. 177].

Використовує категорію національних інтересів О. П. Баранов відповідно щодо визначення інформаційної безпеки як стану захищеності національних інтересів України в інформаційному середовищі, за якого не допускається (або зводиться до мінімуму) завдання шкоди особі, суспільству, державі через неповноту, несвоєчасність, недостовірність інформації й несанкціоноване її поширення та використання, а також через негативний інформаційний вплив та негативні наслідки функціонування інформаційних технологій [1, с. 60–62]. Акцент на такій складовій інформаційної безпеки як безпека інформації, знаходить свій вираз також у визначеннях інших дослідників цієї проблематики, наприклад, інформаційна безпека – це стан захищеності інформаційного простору, що забезпечує його формування та розвиток в інтересах громадян, організацій та держави, стан інфраструктури системи (об'єкта, держави), при якому інформація використовується суворо за призначенням та не завдає негативного впливу на систему (об'єкт, державу) при її

використанні; стан інформації, за якого виключається чи суттєво ускладнюється порушення таких її властивостей як таємність, цілісність та доступність [7, с. 345].

Заслугує на увагу цікаве неординарне визначення В. І. Гурковського відповідно до якого національна інформаційна безпека України – це суспільні відносини, пов'язані із захистом життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави від реальних та потенційних загроз в інформаційному просторі, що є необхідною умовою збереження та примноження духовних і матеріальних цінностей державоутворюючої нації, її існування, самозбереження і прогресивного розвитку України як суверенної держави, що залежить від цілеспрямованої інформаційної політики гарантій, охорони, оборони, захисту її національних інтересів [2, с. 9–18].

Проте, аналіз змісту та напрямків досліджень поняття інформаційної безпеки, виділяє декілька підходів зазначення сутності цього феномену, а саме розуміння інформаційної безпеки в якості: – стану захищеності інформаційного простору; – процесу управління загрозами й небезпеками, що забезпечує інформаційний суверенітет України; – стану захищеності національних інтересів України в інформаційному середовищі; – захищеності встановлених законом правил, за якими діють інформаційні процеси в державі; – стану захищеності національних інтересів країни в інформаційній сфері; – до суспільних відносин, пов'язаних із захистом життєво важливих інтересів людини, суспільства та держави від реальних та потенційних загроз в інформаційному просторі; – важливої функції держави; – невід'ємної частини політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки.

Різноманітність поглядів щодо визначення поняття «інформаційна безпека» є не дивною, тому що, як правильно зазначають Н. Р. Нижник, Г. Л. Ситник, В. Т. Білоусов до цього часу бракує єдиної думки в трактуванні базових понять національної безпеки, що дає теорія, яка передбачає [8, с. 158]: по–перше, формування базових понять (створення відповідного понятійно-категоріального апарату); по–друге, встановлення їх структурно-функціональних зв'язків; по–третє, вибір підходу (підходів) до формалізації процесів, що аналізуються (вивчаються), та розробка на цій основі методів дослідження, які б забезпечили поглиблене вивчення та виявлення відповідних (властивих даному об'єкту досліджень) закономірностей.

О. Г. Данільян, О. П. Дзьобань, М. І. Панов, стверджують, що це пов'язано як з певним суб'єктивізмом дослідника, який використовує вироблені наукою та філософією сукупність понять і категорій, інтерпретуючи їх у властивий для себе спосіб, так і з взагалі з переглядом багатьох традиційних положень, формуванням принципово нових концепцій, введенням в науковий обіг нових понять і категорій [4, с. 188].

Отже, конструктивним шляхом щодо визначення поняття інформаційна безпека, є виокремлення його базових ознак, яке є похідним від поняття національна безпека, і має враховувати його сутнісні ознаки.

Даний підхід більш детально розписаний у монографії В. А. Ліпкана «Теоретико-методологічні засади управління у сфері національної безпеки

України». А методологічні ж проблеми, які спіткають дослідників феномену національної безпеки і її проявів в різних сферах життєдіяльності, викладені у монографії В. А. Ліпкана «Теоретичні основи та елементи національної безпеки України», в якій робиться спроба щодо формування теорії національної безпеки – націобезпекознавства. За задумом автора воно має виступати теорієстворюючим гносеологічним елементом загальної будови системи знань про національну безпеку взагалі та інформаційну зокрема [7, с. 343].

Отож «інформаційна безпека», нараховує безліч варіацій його трактування. А виступаючи об'єктом різноманітних галузевих досліджень, інформаційна безпека отримала велику кількість трактувань як у тематичному контексті цих досліджень, так і загальнонауковому. Окрім цього, є вагомими і нормативні визначення поняття, адже вони створюють загально-соціальне уявлення щодо інформаційної безпеки, виступаючи важливою складовою правового понятійно-термінологічного апарату. А запропоноване широке розуміння інформаційної безпеки дає змогу визначити будь-який з її аспектів.

Також в контексті зазначеної теми можна зробити висновок, що при визначенні інформаційної безпеки варто визнати необхідним використання таких єдиних ознак, як: об'єкти національної безпеки; характер загрози; сфери життєдіяльності, що дозволяють диференціювати інші підвиди національної безпеки в інформаційній сфері.

Саме за чіткістю визначення сутності поняття інформаційної безпеки та механізмів її формування є можливим прогресивний розвиток України як суверенної, демократичної, правової та економічно стабільної держави можливий тільки за умови якнайповнішого забезпечення належного рівня інформаційної безпеки.

Список використаних джерел

1. Баранов О. П. Передумови створення Державної спеціальної служби транспорту та її завдання в системі національної безпеки України / О. П. Баранов // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2014. – №3. – С. 60–65.
2. Гурковський В. І. Інформаційна безпека в Україні як складова національної безпеки // Зб. наук. праць УАДУ. – К.: Вид-во УАДУ. – 2002. – Вип. 2. – С. 9–18.
3. Данілян О. Г. Національна безпека України: сутність, структура та напрями реалізації [Текст]: навчальний посібник / О. Г. Данілян [та ін.]. – Х.: Фоліо, 2002. – 285 с.
4. Захист інформаційних ресурсів в інформаційно-телекомунікаційних системах. – К., 2001. – 213 с.
5. Інформаційні операції та безпека суспільства: загрози, протидія, моделювання: монографія / О. Г. Додонов, В. П. Горбулін, Д. В. Ланде. – К.: Інтертехнологія, 2009. – 164 с.
6. Литвиненко О. В. Інформаційні впливи та операції. Теоретико-аналітичні нариси: монографія / О. В. Литвиненко. – К.: НІСД, 2003. – 240 с.
7. Ліпкан В. А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України [Текст] / В. А. Ліпкан; Національна академія внутрішніх справ України. – К.: Текст, 2003. – 599 с.
8. Нижник Н. Р. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку) [Текст]: навчальний посібник / Н. Р. Нижник, Г. П. Ситник, В. Т. Білоус. – Ірпінь: Акад. ДПС України, 2000. – 304 с.
9. Панарин И. Н. Информационная безопасность / И. Н. Панарин [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://panarin.com/%20info_voina/86-informacionnaya-bezopasnost.html.
10. Потреба часу – створення Інформаційного кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=70301&cat_id=64654.

11. Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 2 жовт. 1992 р. №2657–XII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657>

12. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. №964–IV // ВВРУ. – 2003. – №39. – Ст. 352.

13. Стрельцов А. А. Обеспечение информационной безопасности России. Теоретические и методологические основы / А. А. Стрельцов; [ред. В. А. Садовничий, В. П. Шерстук]. – М.: МЦДНО, 2002. – 296 с.

14. Тихомиров О. О. Забезпечення інформаційної безпеки як функція сучасної держави: моногр. / О. О. Тихомиров; заг. ред. Р. А. Каложний. – Центр навч.-наук. та наук.-практ. вид. НА СБ України, 2014. – 196 с.

References

1. Baranov O. P. Peredumovy stvorennia Derzhavnoi spetsialnoi sluzhby transportu ta yii zavdannia v systemi natsionalnoi bezpeky Ukrainy / O. P. Baranov // Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy. – 2014. – №3. – S. 60–65.
2. Hurkovskiy V. I. Informatsiina bezpeka v Ukraini yak skladova natsionalnoi bezpeky // Zb. nauk. prats UADU. – K.: Vyd-vo UADU. – 2002. – Vyp. 2. – S. 9–18.
3. Danilian O. H. Natsionalna bezpeka Ukrainy: sutnist, struktura ta napriamky realizatsii [Tekst]: navchalnyi posibnyk / O. H. Danilian [ta in.]. – Kh.: Folio, 2002. – 285 s.
4. Zakhyst informatsiinykh resursiv v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh. – K., 2001. – 213 s.
5. Informatsiini operatsii ta bezpeka suspilstva: zahrozy, protydiia, modeliuvannia: monohrafiia / O. H. Dodonov, V. P. Horbulin, D. V. Lande. – K.: Intertekhnolohiia, 2009. – 164 s.
6. Lytvynenko O. V. Informatsiini vplyvy ta operatsii. Teoretyko-analitychni narysy: monohrafiia / O. V. Lytvynenko. – K.: NISD, 2003. – 240 s.
7. Lipkan V. A. Teoretychni osnovy ta elementy natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Tekst] / V. A. Lipkan; Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav Ukrainy. – K.: Tekst, 2003. – 599 s.
8. Nyzhnyk N. R. Natsionalna bezpeka Ukrainy (metodolohichni aspekty, stan i tendentsii rozvytku) [Tekst]: navchalnyi posibnyk / N. R. Nyzhnyk, H. P. Sytnyk, V. T. Bilous. – Irpin: Akad. DPS Ukrainy, 2000. – 304 s.
9. Panarin I. N. Informatsionnaya bezopasnost [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu: http://panarin.com/info_voina/86-informacionnaya-bezopasnost.html.
10. Potreba chasu – stvorennia Informatsiynogo kodeksu Ukrainy [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=70301&cat_id=64654.
11. Pro Informatsiyu [Elektronnyy resurs]: Zakon Ukrainy vid 2 zhovt. 1992 r. №2657–XII. – Rezhim dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657>
12. Pro osnovi natsionalnoyi bezpeki Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 19 chervnya 2003 r. №964–IV // VVRU. – 2003. – №39. – St. 352.
13. Streltsov A. A. Obespechenie informatsionnoy bezopasnosti Rossii. Teoreticheskie i metodologicheskie osnovy / A. A. Streltsov; [red. V. A. Sadovnichiy, V. P. Sherstyuk].
14. Tykhomirov O. O. Zabezpechennia informatsiinoi bezpeky yak funktsiia suchasnoi derzhavy: monohr. / O. O. Tykhomirov; zah. red. R. A. Kaliuzhnyi. – Tsentr navch.-nauk. ta nauk.-prakt. vyd. NA SB Ukrainy, 2014. – 196 s.

Pronoza I. I., candidate of political sciences, doctoral student of the department of political sciences and law, senior lecturer of the department of Political Science and Law Southern Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky (Ukraine, Odessa), inna140379@ukr.net

Information security of the state: the essence and basic definitions

The article reveals the main concepts of state information security, investigates the problems of understanding the essence of information security and its place in the system of national security. The multivariable determination of the notion of state information security is analyzed. The peculiarities of the influence of globalization processes on the informatization of society in modern conditions are considered.

Keywords: information security, national security, information, information space, information confrontation.
